

GÜNDE 2838 TURİST

Turizm Bakanlığı istatistiklerine göre 1973 yılının ilk yarısında Türkiye'ye gelen turist sayısı 511.000'1 geçmiştir. Bu turistlerin % 39'u İstanbul'a gelmiştir. Gelenlerin çoğunluğunu sırasıyla Amerikalı, Alman, İngiliz, Yugoslav, Fransız, İtalyan ve Yunanlılar teşkil etmektedir.

THY UZAK DOĞUDA

THY Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Aygün'ün yabancı basına verdiği bilgiye göre THY Endo-

Bodrum sokakları «Merhaba siz artık.»

Halikarnas Balıkcısı, Türkiye'nin ilk tercüman rehberiydi... Lâtincesiyle, eski Yunancasıyla âdeta bir kral olur, rol yapar, hislenir, hislendirir, hattâ ağlatırdı...

AKDENİZ kıyısındaki nefis bir koy ve küçük bir sahil kasabası... Burası tarihte Karia devletine başkentlik etmiş. Ege'de İyonya uygarlığı eserlerinin filizlenmesine yataklık etmiştir. Burada, yazılı tarihin babası Herodotos, ünlü Türk denizcisi Turgut Reis ile Şair Neyzen Tevfik doğmuş, Halikarnas Balıkcısı Cevat Şakir de yaşamıştır. Bu sahil kasabasının adı Bodrum'dur, amma dünya turistleri, turizm edebiyatı buradan Halikarnassos diye bahseder. Bodrum'da, «Halikarnassos», da tarih zenginliğini; sanat tarihçilerinin dünyanın yedi harikasından biri saydıkları ve şimdi kalıntılar araştırılan 36 sütunlu, 24 basamaklı heykellerle süslü anıtmezar «Mausolos» da bulur. Bodrum'da; «Halikarnassos» da Türk yazı sanatı, deniz edebiyatı ve turizm bilgi ustalığı, «Halikarnas Balıkcısı» imzası altında Cevat Şakir'de ve onun sokaklarda gürleyen «Merhaba»sında bulurdu. Şimdi ise Bodrum'da sadece yüksek tepenin üstünde 180'lik boyuna uygun mezarında yatan bir «Halikarnas Balıkcısı» var. Cevat Şakir, Bodrum'a ve deniz edebiyatına «Prova, küpeste, dırca, punya, tira» gibi kelimeler yerleştirmiş, Bodrum sokaklarını bugün süsleyen bougenvillaların, okalıptüslerin, palmiyelerin, hurma, fıstık ağaçlarının fide'lerini getirmiş ve eliyle dikmiştir... Oxford

CEVAT ŞAKİR — «Halikarnas Balıkcısı»

İngilizcesiyle bir İngilizden daha iyi konuşur, İtalyanca, Latince, İspanyolca, eski Yunanca... gibi sırasını ve isimlerini sayamayacağımız kadar dil bilirdi... Yıllar yılı Bodrum'da yaşatılmış, amma o sürgün yaşantısını değerlendirmiş, Bodrum'u dünyaya tanıtmak için yazmış, çizmiş, eser vermiş ve başarı kazanmıştı.

Bodrumlular onunla yıllar yılı Bodrum'un her köşesinde, kahvesinde, meyhanesinde beraber yaşamışlar, onunla denizi, tarihi, edebiyatı, balıkçılığı ve dünyayı sevmiş, öğrenmişlerdi. Koskoca 180'lik boyuyla, çivili postalı, beresi ve gürleyen sesiyle, hele çok, çok meşhur «Merhaba»sı ve engin bilgisiyle yabancıların da hayran kaldıkları bir Bodrumlu idi «Halikarnas Balıkcısı»... Servetini cüzdanının içinde değil de omuzlarının üzerinde taşıyanlardandı «Halikarnas Balıkcısı».

Türk turizmi onunla batıya açılmıştı, Türkiye'nin Akdeniz kıyılarında, dantela gibi koylarında saklı güzelliklerini batı onunla öğrenmişti. O, Bod-

rum'u o kadar severdi ki, İngiltere'ye zamanında parçaları götürülmüş, British Museum'a konulmuş, dünyanın 7 harikasından biri sayılan «Mauseleum» için İngiliz Kraliçesine, Oxford İngilizcesiyle dolu satırlarıyla âdeta kafa tutmuş ve koca Mauseleum'u geri istemişti. «Mauseleum'un güzelliği ve yeri, Bodrum'un mavi göğü ve parlayan ışıkları altındadır, British Museum'un karanlık salonlarına yakışmamakta, bu nedenle geri getirilmeli, yerine konulmalıdır» demiştir.

Bir kaç ay sonra British Museum'un Müdürü tarafından mektubu şöyle cevaplanmıştı:

«Kraliçe Hazretlerinin bize havale ettikleri mektubunuzu dikkatle okuduk, sizi yerden göğe kadar hakkı bulduk. Evet, hakikaten böyle bir sanat şaheserinin masmavi bir gök ve ışık altında daha da kıymet kazanacağı kararını verdik. Bu nedenle, Mauseleum'un bulunduğu salonun duvarlarını maviye boyatıyor ve ilave projektörlerle aydınlatıyoruz!...»

Halikarnas Balıkcısı, Bod-

rum için, Akdeniz için güzel, iyi ne varsa onu istedi 84 yıllık ömrü boyunca... Denizi balığı ile denizciliği ve «maviyi» bile kendine özgü anlatışlarıyla herkese sevdi ve yıllar yılı gürleyerek sadece «Merhabaaa!...» dedi.

İlk tercüman rehberiydi Türkiye'nin, önemli kişileri gezdirirken Latinceyiyle, eski Yunancasıyla âdeta bir kral olur, rol yapar, hislenir, hislendirir hatta ağlatırdı. O kişiliği tam bir sanatkardı. Sonraki yıllar turistlere canı kadar sevdiği memleketinin tarihini, sanatını, mitolojilerini, öykülerini anlatamamanın ve hafızasını toparlayamamanın ezikliğini şu kelimelerle anlatıyordu:

«Beyin santral otomatikliğini kaybettim, şehirlerarasına yazdırıyorum, biraz geç bağlarlar, şimdi hatırlarım» diyordu hicvediyordu. Kendi, kendiyile tüm uygun kişilerin rahatlığı ile alay bile ederdi. Başüstü düşmüş ve kalçası kırılmıştı. O sıralarda şunu söylüyordu:

«Hayret, kafam sağlammış!» Halikarnas Balıkcısına tüm turizm aşıklarından «Merhabaaa!»